

Notitie reactie op toetsingsadvies Commissie m.e.r. op plan-MER Buitengebied Oosterhout 2013 (incl. Lint Oosteind)

nummer	260317-M	
datum	23 april 2014	
aan	Frans Versteegh	Gemeente Oosterhout
	Dennis van Dongen	
	Roelof Janssen	
van	Bastian van Dijck	Antea Group
kopie		
project	260317 plan-MER Buitengebied Oosterhout 2013 (incl. Lint Oosteind)	
projectnummer	260317	
betreft	reactie op toetsingsadvies Commissie m.e.r. op plan-MER Buitengebied Oosterhout 2013 (incl. Lint Oosteind) (eindconcept)	

Aanleiding en kader

De gemeente Oosterhout heeft een nieuw bestemmingsplan opgesteld voor haar buitengebied: Bestemmingsplan Buitengebied Oosterhout 2013 (incl. Lint Oosteind). In het kader hiervan is een plan-m.e.r.-procedure en een plan-MER opgesteld. Dit omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten en omdat een passende beoordeling moet worden opgesteld (omdat op voorhand significant negatieve effecten op Natura2000-gebieden in de omgeving niet zijn uit te sluiten). Het Ontwerp-Bestemmingsplan heeft samen met het plan-MER terinzagegelegen van 16 januari t/m 27 februari 2014. De Commissie voor de milieueffect-rapportage (Commissie m.e.r.) heeft op 1 april 2014 een toetsingsadvies gegeven op het plan-MER. Zij heeft hierin de inspraakreacties op het plan-MER betrokken. Dit advies is als bijlage 1 aan deze notitie toegevoegd.

Deze notitie gaat, ten behoeve van de vaststelling van het Bestemmingsplan, in op het advies van de Commissie m.e.r. en hoe hiermee in het Bestemmingsplan is/wordt omgegaan. Na een eerste algemene reactie vooraf is ingegaan op de diverse aspecten van het advies van de Commissie m.e.r. Voor de leesbaarheid is de volgorde en nummering aangehouden uit het advies van de Commissie m.e.r. en is bij elk aspect eerst het oordeel van de Commissie m.e.r. gegeven (letterlijke tekst uit advies) en daarna de reactie van de gemeente hierop. In het kader van het toetsingstraject is aanvullende toelichtende informatie aan de Commissie m.e.r. verstrekt. Deze is door de Commissie betrokken in haar advies. De aanvullend verstrekte informatie is als bijlage 2 aan deze notitie toegevoegd.

Vooraf: Algemene reactie op advies Commissie m.e.r.

Oordeel Commissie m.e.r.

In dit advies spreekt de Commissie m.e.r. zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER. De Commissie m.e.r. stelt allereerst dat het MER prettig leest en overzichtelijk is en is voorzien van goed kaartmateriaal. De Commissie signaleert een aantal tekortkomingen en acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

Reactie

De gemeente is de Commissie m.e.r. erkentelijk voor het kritisch toetsen van het plan-MER en bedankt de Commissie m.e.r. voor de complimenten over de leesbaarheid. De gemeente constateert dat de Commissie m.e.r. akkoord is met het gros van de effectbepalingen en -beoordelingen in het plan-MER. De gemeente deelt het oordeel van de Commissie m.e.r. ten aanzien van de geconstateerde essentiële tekortkomingen niet. In het vervolg van deze notitie wordt dit per onderwero inhoudelijk gemotiveerd, maar in het algemeen gesteld is de gemeente van mening dat:

- Het bestemmingsplan uitvoerbaar is: er zijn stikstofreducerende maatregelen mogelijk waarmee agrarische ondernemers de bestaande stikstofemissie kunnen terugdringen en zo als het ware ontwikkelruimte voor uitbreiding kunnen realiseren.

- De gemeente is van mening dat er voldoende motivatie bestaat voor de stelling dat het Bestemmingsplan niet leidt tot nieuwe knelpunten op het gebied van geur, dan wel plangebiedbreed leidt tot een verslechtering van de geursituatie.
- De gemeente is van mening dat wel degelijk dat voor alle aspecten de maximale effecten van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden zijn beschouwd in het plan-MER.

De gemeente geeft dan ook geen invulling aan de vraag van de Commissie m.e.r. om een aanvulling op het MER op te stellen of het MER aan te passen, maar kiest ervoor de motivatie in deze notitie op te nemen in de toelichting van het Bestemmingsplan. Dit past binnen de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

Vooraf: Vertaling verordening Ruimte 2014 en conclusies passende beoordeling

Na het Ontwerp-Bestemmingsplan en plan-MER (waarop het advies van de Commissie m.e.r. gebaseerd is) is een aantal uitgangspunten voor het Bestemmingsplan gewijzigd. Het provinciale beleidskader is met het vaststellen van de Verordening Ruimte 2014 op 7 februari 2014 veranderd. Dit heeft geleid tot aanpassing van de regels in het vast te stellen Bestemmingsplan. Daarnaast heeft de conclusie van de passende beoordeling geleid tot aanpassing/aanvulling van de regels. In onderstaande kader wordt hierop ingegaan.

Kader Verordening Ruimte 2014 in relatie tot Bestemmingsplan Buitengebied en plan-MER

Op 7 februari 2014 heeft de provincie Noord-Brabant de Verordening Ruimte 2014 vastgesteld. Deze geeft invulling aan de beleidsmatig ingezette koerswijzigingen van de provincie in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening 2014. Met name voor de regels in het buitengebied is de Verordening Ruimte 2014 aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van de Verordening Ruimte 2012. Belangrijkste wijziging is de implementatie en uitwerking van de beleidslijn "Transitie naar zorgvuldige veehouderij". Centraal in deze beleidslijn staat het motto "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Er wordt alleen nog ontwikkelruimte aan veehouderijen geboden als daarmee een ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. Hieraan is een aantal voorwaardelijke bepalingen gekoppeld: o.a. voeren van dialoog met omgeving, landschappelijke kwaliteitsverbetering minimaal 10% van het bouwvlak, voldoen aan (bovenwettelijke) eisen ten aanzien van fijn stof, geur. Ontwikkelruimte blijft in principe beperkt tot 1,5 ha. Onder uitzondering is uitbreiding buiten de 1,5 ha mogelijk.

In het Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied en het daarop gebaseerde plan-MER is nog uitgegaan van de regels conform de Verordening Ruimte 2012. Het vast te stellen Bestemmingsplan Buitengebied is aangepast aan en afgestemd op de Verordening Ruimte 2014. Vraag is of dit consequenties heeft voor het milieu-onderzoek in het plan-MER en de milieufaweging in het Bestemmingsplan.

In zijn algemeenheid stelt de Verordening Ruimte 2014 extra eisen aan uitbreiding van veehouderijen ten opzichte van de Verordening Ruimte 2012. De mogelijkheden voor uitbreiding blijven bestaan, maar in de praktijk wordt het voor ondernemers lastiger uitbreiding te realiseren. Voor de milieuaspecten geur en fijn stof geeft de Verordening Ruimte 2014 normen. Ten aanzien van landschappelijke inpassing zijn de eisen aangescherpt. De effectenbepaling in het plan-MER, op basis van regels opgesteld aan de hand van de Verordening Ruimte 2012, geeft hiermee voor thema's als landschap, geur en fijn stof naar verwachting een overschatting van effecten ten opzichte van de verwachte effecten op basis van de Verordening Ruimte 2014. Voor een aantal andere thema's (verkeer, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, cultuurhistorie en archeologie) blijft de effectenbepaling uitgaande van maximale benutting van de ontwikkelingsmogelijkheden grosso modo naar verwachting hetzelfde.

Kader Vertaling conclusies passende beoordeling in relatie tot plan-MER

Op basis van de conclusies van de passende beoordeling in het kader van het plan-MER en Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied is de regeling ten aanzien van bouwen en gebruik van activiteiten die kunnen leiden tot stikstofemissie aangepast. Uitbreiding van activiteiten die kunnen leiden tot toename van stikstofemissie (veehouderijen, paardenhouderijen, glastuinbouw) zijn alleen toegestaan als aangetoond is dat dit niet leidt tot een significant negatief effect op Natura2000-gebied (lees: niet leidt tot toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebied). Hiermee wordt een toename van stikstofdepositie en daarmee significant negatief effect op Natura2000-gebieden voorkomen. Dit zou doorvertaald kunnen worden in het MER: immers er is geen passende beoordeling meer nodig. Volstaan zou kunnen worden met een voortoets.

2.1 advies Commissie m.e.r. Dieraantallen en maatregelen

Oordeel Commissie mer:

- In het MER worden maatregelen beschreven om extra depositie uit te sluiten, die op zichzelf effectief kunnen zijn, maar niet altijd realistisch; niet voor alle bedrijven zijn namelijk emissiebeperkende maatregelen mogelijk of beschikbaar.
- Op bladzijde 148 en 149 in het MER worden emissiearme stalsystemen beschreven die er op zichzelf voor kunnen zorgen dat bij een uitbreiding van het aantal dieren de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Voor deze diercategorieën wordt hier inderdaad aangetoond dat voldoende maatregelen beschikbaar zijn. Voor andere diercategorieën (bijvoorbeeld jongvee bij de melkrundveehouderijen en paarden) zijn echter geen emissiearme stalsystemen beschikbaar. Het MER maakt daarom niet duidelijk welk aandeel van de veestapel deze diercategorieën momenteel, en na eventuele uitbreiding, uitmaken. Daarnaast zijn er in het plangebied moderne stallen aanwezig die al (extra) emissiearm zijn, waardoor de mogelijkheden voor 'intern salderen' zeer beperkt zijn. Informatie over de stalsystemen die op dit moment in het plangebied worden toegepast is niet opgenomen in het MER of in de Passende beoordeling. Nu deze informatie ontbreekt is onduidelijk in hoeverre uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder toename van depositie op Natura 2000-gebieden. Daardoor is onduidelijk of het voornemen met voorwaardelijke bepalingen en de voorgestelde maatregelen uitvoerbaar is.
- De Commissie adviseert voor alle veehouderijen in beeld te brengen of en zo ja welke emissie beperkende maatregelen (nog) beschikbaar zijn. Geef op basis van die informatie aan hoe veel uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden toeneemt.

Reactie

- De constatering van de Commissie m.e.r. dat voor bepaalde diercategorieën minder of (nog) geen stikstofreducerende stalsystemen beschikbaar zijn, klopt. Het is inderdaad ook zo dat bedrijven die nu al stikstofarme stalsystemen hanteren minder mogelijkheden hebben om door (verdere) stikstofemissie-reductie ontwikkelruimte te creëren.
- Het oordeel dat "onduidelijk in hoeverre uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder toename van depositie op Natura 2000-gebieden" wordt niet gedeeld. De voorwaardelijke bepaling in het bestemmingsplan borgt dat er geen uitbreiding plaatsvindt met toename van stikstofdepositie op Natura2000-gebieden.
- Ook het oordeel dat "onduidelijk of het voornemen met voorwaardelijke bepalingen en de voorgestelde maatregelen uitvoerbaar is" wordt niet gedeeld. In de optiek van de gemeente heeft het gros van de bedrijven een reële kans op uitbreiding, afhankelijk van de mate waarin men wil investeren. Dat dit voor een aantal bedrijven minder makkelijk, of wellicht zelfs niet mogelijk, is, doet hier niets aan af. In de optiek van de gemeente moet uitvoerbaarheid niet uitgelegd worden als dat alle bedrijven maximaal invulling moeten kunnen geven aan de maximale planologische geboden ruimte. Het bestemmingsplan is toelatingsplanologie, het maakt uitbreiding, onder voorwaarden, planologisch mogelijk. Of en in welke mate agrariërs hiervan gebruik willen maken, hangt af van individuele keuzes. Uitbreiding is op voorhand niet onmogelijk, maar vraagt wel inspanning en investering.
- Om de uitvoerbaarheid beter te motiveren is in aanvulling op hetgeen in het MER is beschreven, op basis van de bedrijvenlijst en huidige vergunde stalsystemen, nader gekeken in hoeverre de bedrijven de mogelijkheid hebben om met inzet van stikstofreducerende stalsystemen ontwikkelruimte te creëren.
- In het plangebied van het Bestemmingsplan Buitengebied liggen ca. 150 agrarische bedrijven. Hiervan zijn er 15 glastuinbouwbedrijven. Deze worden in onderstaande analyse buiten beschouwing gelaten.

- Van de 135 agrarische bedrijven kunnen 85 bedrijven (63%) ontwikkelruimte creëren door inzet van stikstofreducerende stalssystemen. Het betreft voornamelijk melkveebedrijven (60) en daarnaast varkenshouderijen (22) en pluimveebedrijven (3). Het gros van de melkruondveehouderij past nu BBT toe in de vorm van een ligboxenstal met beweiden danwel 'overige huisvesting' met beweiden (web-bvb). Deze laatste categorie is vaak ook een ligboxenstal. Ook het merendeel van de IV bedrijven is technisch nog niet verder dan BBT.
- 33 bedrijven (24%) kunnen binnen de huidige diersoorten naar verwachting geen of nauwelijks ontwikkelruimte creëren door inzet van stikstofreducerende stalssystemen. Het betreft veehouderijen met alleen zoogkoeien/vrouwelijk jongvee en/of stieren (18), alleen paarden (13), alleen geiten (1) of alleen konijnen (1). Deze bedrijven kunnen uitbreiden door om te schakelen naar diersoorten waarvoor wel stikstofreducerende staltechnieken beschikbaar zijn en/of door externe saldering (gebruik maken van van emissierechten van stoppende veehouderijen)
- 17 bedrijven (13%) betreft akkerbouwbedrijven. Deze kunnen alleen omschakelen naar veehouderij met externe saldering (gebruik maken van emissierechten van stoppende veehouderijen)

2.2 advies Commissie m.e.r.: Relatie MER-Bestemmingsplan

Oordeel Commissie mer:

- In het MER wordt gesteld dat er een bepaling is opgenomen in de bestemmingsplanregels die moet voorkomen dat stikstofdepositie toeneemt. De Commissie constateert echter dat in het bestemmingplan zelf een andere formulering van deze bepaling is opgenomen “(...)de toename van stikstofdepositie niet mag leiden tot significante effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden”. Dit laat toe dat de depositie wel mag toenemen, mits dit in die gebieden niet leidt tot effecten op habitattypen en soorten. Doordat deze formuleringen niet overeenkomen, is het MER niet in overeenstemming met het ontwerpbestemmingsplan
- De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming de formulering van de bepalingen in het MER af te stemmen met die in het bestemmingsplan.

Reactie

- Formeel heeft de Commissie gelijk en moeten de definities in het bestemmingsplan en plan-MER op elkaar afgestemd zijn. In dit geval is de interpretatie en uitwerking echter hetzelfde. De bepaling in het Bestemmingsplan is de juiste: Formeel mag stikstof toenemen als er geen negatief effect is op Natura2000. Echter in een overspannen situatie, zoals het geval is in de Natura2000-gebieden rondom Oosterhout is elke toename van stikstofdepositie negatief en mag de stikstofdepositie dus niet toenemen.

2.3 advies Commissie m.e.r.: Geur

Oordeel Commissie mer:

- De Commissie m.e.r. is van mening dat het plan-MER onvoldoende informatie bevat over huidige en toekomstige knelpunten voor geurhinder
- De Commissie adviseert het MER voorafgaand aan de besluitvorming aan te vullen met actuele informatie over geurhinder. Breng mogelijke knelpunten in beeld die kunnen ontstaan bij maximale invulling van het plan. Het gaat daarbij om de (cumulatieve) geurbelasting op geurgevoelige objecten in het studiegebied (bestaand en nog te bouwen, zowel binnen als buiten het plangebied). Ga daarnaast in op mogelijke mitigerende maatregelen

Reactie

- Uit de "Quickscan toepassen Wet geurhinder en veehouderij in de gemeente Oosterhout" is gebleken, dat in de huidige situatie sprake is van een goed tot zeer goed leefklimaat binnen de bebouwde kom van de kernen Oosterhout en Den Hout en van een redelijk goed tot zeer goed leefklimaat in de kernen Dorst en Oosteind (achtergrondconcentraties van maximaal 5 Oudeurunits per m³)
- Ook in het overgrote deel van het buitengebied is sprake van een goed tot zeer goed leefklimaat (maximaal 10 Oudeurunits per m³)
- Uit de quickscan is verder af te leiden dat de oppervlakte van de gebieden met een matig tot slecht leefklimaat beperkt
- Ten opzichte van de quickscan (2007) zijn er wijzigingen geweest met betrekking tot het aantal en omvang van de agrarische bedrijven:
- In de periode 2007 tot en met 2013 is er sprake van een afname van het aantal agrarische bedrijven met als gevolg een afname van de geurbelasting;
- De meeste geurtechnisch relevante bedrijven zitten 'op slot' met als gevolg dat een toename van de geurbelasting annex verslechtering van het leefklimaat niet mogelijk was en is.
- In de periode 2007 tot heden is in het kader van omgevingsvergunningverlening vaak de 50% regeling (artikel 3 lid 4 van de Wgv) toegepast met als gevolg dat er weliswaar een toename is van het aantal dieren op een locatie maar feitelijk sprake was van een afname van de geurbelasting;
- Intensieve bedrijven kunnen het huidige bouwblok niet uitbreiden. Intensieve bedrijven op duurzame locaties kunnen het bouwblok vergroten tot 1,5 ha. Echter indien gebruik wordt gemaakt van deze wijzigingsbevoegdheid mag het aantal dieren niet toenemen ten opzichte van de 'vergunde situatie' (de situatie bij opvulling van het huidige bouwblok). Feitelijk kan de wijzigingsbevoegdheid dus enkel worden gebuikt voor het vergroten van bouwblok ten behoeve van bijvoorbeeld een werktuigenberging. Verder zitten veel intensieve bedrijven geurtechnisch 'op slot'. Dit betekent dat indien deze bedrijven voornemens zijn om meer of andere dieren te gaan houden de geurbelasting niet kan toenemen ten opzichte van de huidige situatie.
- Ten aanzien van grond gebonden veehouderijen geldt voor geur een vaste afstand. De te hanteren vaste afstand is onafhankelijk van het aantal te houden dieren danwel de omvang van een bouwblok. Het maximale scenario heeft met betrekking tot geur afkomstig van grond gebonden veehouderijen dus geen negatieve of positieve gevolgen.
- De aanpassing van de regels aan de Verordening Ruimte 2014 stelt strenge(re) eisen aan geuremissie. Dit om (nieuwe) knelpunten te voorkomen en de geurbelasting in het buitengebied terug te dringen. Deze regeling geldt voor alle veehouderijen.
- Uit bovenstaande volgt dat gesteld kan worden dat de geursituatie bij maximale invulling van het Bestemmingsplan Buitengebied zich niet significant negatief zal ontwikkelen ten opzichte van huidige situatie.

2.4 advies Commissie m.e.r: Maximale invulling bestemmingsplan

Oordeel Commissie mer:

- De stikstofdepositieberekeningen zijn voor de maximale invulling van het plan gemaakt. Het is niet duidelijk op basis waarvan de effecten op bijvoorbeeld verkeer en landschap zijn bepaald. Naar oordeel van de Commissie zijn daardoor mogelijk de effecten van het voornemen bij maximale invulling onderschat.
- De toename van dieraantallen bij maximale invulling van het bestemmingsplan is zeer groot (er wordt ruimte geboden aan zeven maal zoveel varkens als op dit moment in het gebied worden gehouden volgens CBS-cijfers). Hoe deze grote toename doorwerkt in de effectbepalingen wordt niet onderbouwd in het MER. Dit

geldt met name voor de aspecten verkeer luchtkwaliteit, gezondheid, landschap en flora en fauna. De effectbepalingen voor deze aspecten lijken uitgewerkt op basis van een realistisch alternatief/scenario. Er is in het MER echter alleen een worst-case alternatief opgenomen. Mogelijk zijn effecten dus onderschat voor een maximale invulling van het plan

- De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de milieugevolgen van maximale invulling van het plan in beeld te brengen voor verkeer, luchtkwaliteit, landschap en flora en fauna.

Reactie

- Uitgangspunt bij de effectbepaling in het plan-MER is de maximale ontwikkeling in het bestemmingsplan. Dit is zo ook genoemd in het MER.
- De aspecten verkeer, luchtkwaliteit, gezondheid, landschap, flora en fauna zijn kwalitatief benaderd, wat gangbaar is in het werkveld. De gemeente is van mening dat deze benadering en de daaruit volgende conclusies nog steeds kloppen.
- Natuurlijk kan er lokaal als meerdere bedrijven bij elkaar maximaal uitbreiden sprake zijn van meer hinder dan in het algemeen voor het buitengebied gesteld. Dit is echter niet van invloed op de besluitvorming voor het bestemmingsplan als geheel.
- Het worst-case effect van verkeer kan nader gespecificeerd, door te zoeken naar locaties met concentraties van bedrijven en maximale ontwikkelingsmogelijkheden. De conclusie voor verkeer wordt er echter niet anders door: de capaciteit van de wegen is voldoende, de verkeersafwikkeling geen probleem.
- Voor luchtkwaliteit kan er gerekend worden aan de toename van uitstoot door de toename van verkeer, maar dit leidt niet tot overschrijding, ook niet bij lokale worst-case situaties. De berekening voor een grotere ontwikkeling als uitbreiding van 't Haasje laat dit zien.
- Voor landschap (en cultuurhistorie) is uitgegaan van de maximaal mogelijke ontwikkelingen. Er is gesteld dat dit op zich tot negatieve effecten kan leiden, maar dat het daadwerkelijk effect naar verwachting beperkt is. Dit vanwege de waarborgen ten aanzien van landschap in de Verordening Ruimte: Toetsing van concrete initiatieven aan zorgvuldig ruimtegebruik en Investeren in het kader van de regeling Kwaliteitsverbetering Landschap.
- Voor flora en fauna is het worst-case beschreven. Dit op basis van een inventarisatie van beschikbare gegevens (zie bijlage 2). Gesteld is dat in het buitengebied kwetsbare soorten aanwezig zijn die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van de activiteiten (zoals agrarische of recreatieve activiteiten) die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. Gezien de verspreiding van de activiteiten en de kwetsbare soorten in het buitengebied kunnen middels tijdig getroffen maatregelen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. Ook kan de kwaliteitsimpuls aan het leefgebied vanuit landschap bijdragen aan een robuustere leefomgeving zodat het aantal uitwijkmogelijkheden voor verblijfplaatsen of alternatieve foerageergebieden en vliegroutes toeneemt. Ook kan er vervangende nestgelegenheid/verblijfplaatsen worden aangeboden. Geconcludeerd is daarom dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staat.

2.5 advies Commissie m.e.r.: Eenduidigheid tekst en effectbepalingen/berekeningen MER

Oordeel Commissie mer:

- Voor twee planonderdelen zijn effecten in tabellen correct weergegeven, maar in de tekst van het MER onderschat: de effecten van de uitbreiding van glastuinbouw en de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen
- In het MER wordt gesuggereerd dat intensieve veehouderijen geen mogelijkheid krijgen om uit te breiden (pagina 94). Dit is naar oordeel van de Commissie niet juist omdat nog niet ingevulde bouwvlakken uit het vigerende bestemmingsplan opnieuw worden vastgelegd en in de verwevingsgebieden bedrijven wel degelijk kunnen uitbreiden. Bij de beoordeling van de milieueffecten is wel rekening gehouden met uitbreiding van de bestaande intensieve veehouderijen. De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen en uitgevoerde berekeningen in het MER.
- De landschappelijke effecten van de uitbreiding van het doorgroeigebied glastuinbouw en de solitaire bedrijven zijn naar oordeel van de Commissie onderschat in de tekst van het MER (pagina 120). In de effecttabellen zijn de effecten wel goed opgenomen.
- De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen

Reactie:

- De gemeente deelt de mening van de Commissie m.e.r.: tekst en beoordeling moeten op elkaar afgestemd zijn.
- Ten aanzien van de formulering van uitbreiding van intensieve veehouderijen het volgende: De formulering op pagina 94 kan mogelijk leiden tot verwarring. In de eerste zin wordt inderdaad gesuggereerd dat intensieve veehouderijen niet kunnen uitbreiden. Echter in de zinnen daarna wordt dit genuanceerd en worden de mogelijkheden binnen verwevingsgebied beschreven (vormverandering en uitbreiding van het bouwvlak tot 1,5 ha onder voorwaarden). Dit is ook het uitgangspunt geweest voor de effectbeschrijving en beoordeling in het plan-MER.
- Ten aanzien van de formulering van de landschappelijke effecten van de uitbreiding van het doorgroeigebied glastuinbouw en de solitaire bedrijven kan de gemeente, de tekst teruglezend, zich voorstellen dat het niet aansluit bij de beoordeling en dat effecten enigszins onderschat worden beschreven. Erkend wordt dat uitbreiding van glastuinbouw wel degelijk effect kan hebben op landschappelijke waarden en ruimtelijke visuele kwaliteit, met name in het doorgroeigebied glastuinbouw ten zuiden van Oosteind en zeker bij maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden. Wel is de gemeente van mening dat het geen verstoring in "maagdelijk gebied betreft". Het is uitbreiding van bestaande glastuinbouw. De landschappelijke waarden en ruimtelijk-visuele kwaliteit in het gebied zijn al aangetast. Ook blijft het effect van glastuinbouw op landschappelijke waarden en ruimtelijke kwaliteit in de optiek van gemeente beperkt tot het doorgroeigebied glastuinbouw. De overige solitaire glastuinbouwbedrijven zijn dermate klein in aantal (zie bijlage) en verspreid over het gebied, dat ze lokaal effect kunnen hebben, maar op plangebiedniveau nauwelijks.
- De gemeente stelt onderstaande tekstaanpassing voor. Deze wordt niet verwerkt in het plan-MER (het plan-MER wordt niet aangepast), maar verwerkt in de toelichting van het vast te stellen Bestemmingsplan Buitengebied.

Tekstaanpassing paragraaf 5.2 Landschap, p 120-122 plan-MER, tekstpassages glastuinbouw

Landschappelijke structuur en elementen

Uitbreiding glastuinbouw

Ook de uitbreiding van glastuinbouw leidt niet tot een wezenlijke aantasting van de landschappelijke structuur op hoofdlijnen. Het betreft een uitbreiding van bestaand glastuinbouwgebied in een gebied dat door de provincie als beoogd doorgroeigebied is aangewezen. Lokaal kan uitbreiding van glastuinbouw leiden tot ~~enige~~ verdichting van het lint en verlies van lokale landschapselementen.

Dit geldt met name langs de Heistraat en de het lint Oosteind. Bij maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan is er sprake van een negatief effect. ~~Het effect is naar verwachting echter beperkt.~~ Ook hiervoor geldt dat de zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de kwaliteitsverbetering landschap borgen dat eventuele negatieve effecten beperkt blijven en worden gecompenseerd.

Ruimtelijk visuele kwaliteit

Uitbreiding van agrarische bedrijven in de vorm van nieuwe kassen en/of stallen gaat kan ten koste gaan van de ruimtelijke visuele kwaliteit van de omgeving. Dit geldt met name voor uitbreiding van de glastuinbouw in en rond het lint Oosteind en uitbreiding van stallen in open gebied. Bij maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden uit het bestemmingsplan is er sprake van een negatief effect, met name in het doorgroeigebied glastuinbouw. ~~Het aantal mogelijke uitbreidingen is echter niet groot, het verwachte effect op ruimtelijk visuele kwaliteit daarmee gering.~~

Cumulatie

Als alle agrarische en recreatieve bedrijven uitbreiden en er maximaal ingezet wordt op teeltondersteunende voorzieningen en maatregelen mogelijk binnen het vergunningstelsel is er sprake van cumulatie van effecten en een negatief effect op landschappelijke waarden.

De zorgplicht ruimtelijke kwaliteit en de regeling kwaliteitsverbetering landschap borgen echter dat effecten beperkt blijven, dan wel worden gecompenseerd.

Beoordeling

Het effect van uitbreiding/omschakeling van agrarische bedrijven (inclusief glastuinbouw, teeltondersteunende voorzieningen en maatregelen mogelijk binnen het vergunningstelsel) en uitbreiding van / omschakeling naar recreatieve bedrijven op de landschappelijke structuren en elementen wordt enigszins negatief beoordeeld (-). Het effect op landschappelijke hoofdstructuur is gering, wel gaan lokaal landschappelijke elementen en structuren verloren (waar tegenover staat dat nieuwe elementen worden gerealiseerd conform de Kwaliteitsregeling landschap).

Ook het effect op de ruimtelijke visuele kwaliteit wordt enigszins negatief beoordeeld (-). Er is een negatief effect, met name in het glastuinbouwgebied rondom Oosteind en in open gebied. Maar er is geen grootschalige aantasting van grootschalige open gebieden en de uitbreidingen vinden vooral plaats aansluitend op al bestaande glastuinbouwbedrijven/ stallen in bestaande woon/boerderijlinten in al kleinschalig/halfgesloten landschap.

Mogelijke mitigerende maatregelen

Mitigatie van negatieve effecten op het landschap is mogelijk door een zorgvuldige landschappelijke inpassing van de uitbreiding in de omgeving. Dit is geborgd door reeds beschreven verplichting tot landschappelijke inpassing conform de regeling kwaliteitsverbetering landschap.

Overige opmerkingen Commissie m.e.r.

Naast bovengenoemde aspecten benoemd de Commissie m.e.r. in haar advies nog twee aandachtspunten. Het betreft onderdelen die naar oordeel van de Commissie onvoldoende waren uitgewerkt in het MER, maar waarvoor de aanvullend beschikbaar gestelde informatie (bijlage 2 van deze notitie) voldoende informatie geeft.

3.1 advies Commissie m.e.r.: Informatie dieraantallen en emissieberekeningen

Oordeel Commissie m.e.r.:

- In het MER ontbreekt een overzicht van het aantal, het type en de omvang van veehouderijen;
- De toelichting geeft echter inzicht in het totaal aantal en de soorten dieren binnen Oosterhout.
- De emissieberekeningen zijn daarmee voldoende transparant en navolgbaar.

Reactie:

- De aanvullende informatie wordt bij het vast te stellen Bestemmingsplan gepubliceerd.

3.2 Advies Commissie m.e.r.: Mitigerende maatregelen flora en fauna

Oordeel Commissie m.e.r.:

- Het MER gaat beperkt in op flora en fauna.
- In de toelichting van 5 februari 2014 wordt een veel concretere invulling gegeven (deze invulling heeft ten grondslag gelegen aan hetgeen is opgenomen in het MER).
- De relevante soorten/soortgroepen zijn hierin opgenomen, en ondersteund met gegevens en kaartbeelden.
- Mogelijke mitigerende maatregelen worden ook goed benoemd.
- De maximale effecten op flora en fauna bij maximale invulling van het plan zijn mogelijk niet beschreven).

Reactie:

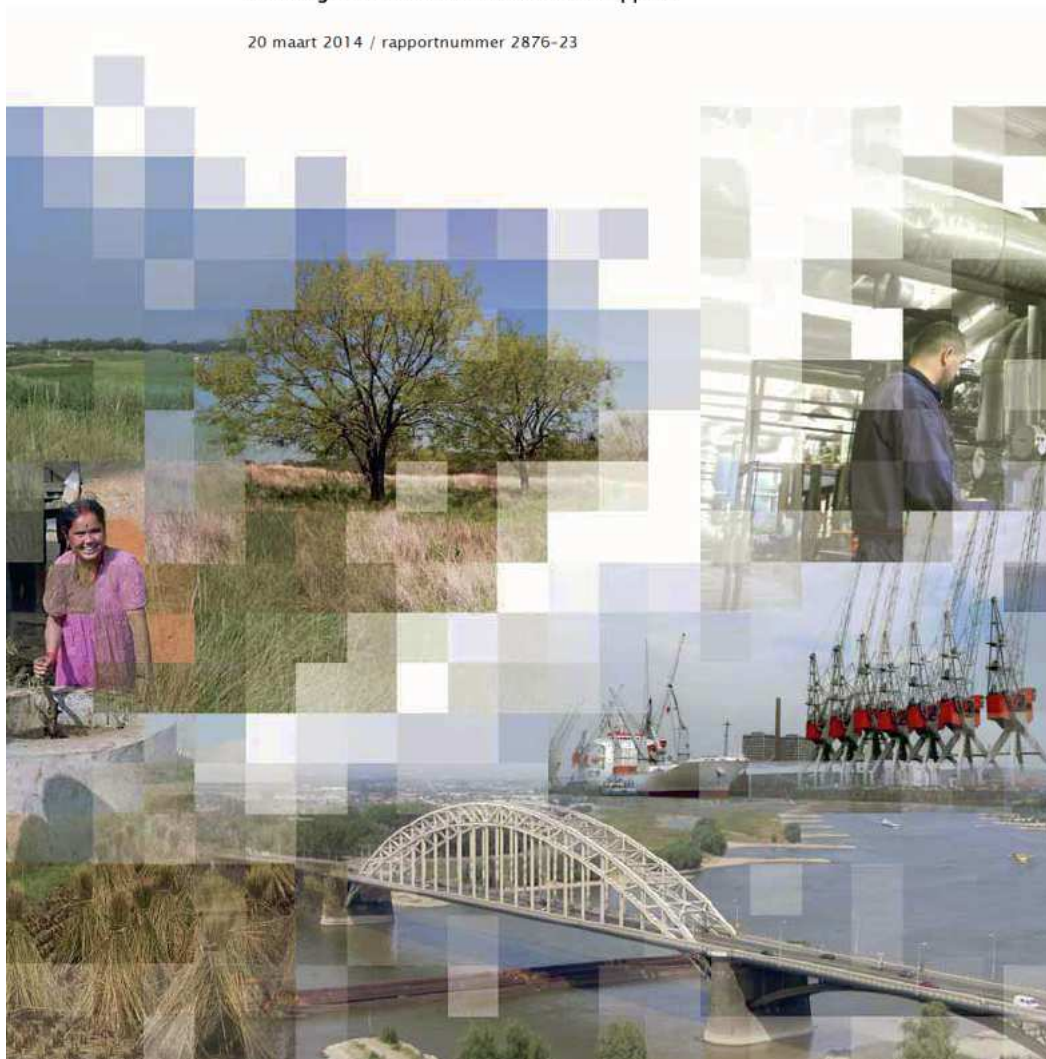
- De aanvullende informatie wordt bij het vast te stellen Bestemmingsplan gepubliceerd.
- De gemeente is van mening dat het effect op flora en fauna goed in het MER is beschouwd (zie reactie bij onderdeel 2.4).

Bestemmingsplan buitengebied Oosterhout

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

20 maart 2014 / rapportnummer 2876-23

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Oosterhout wil voor het buitengebied van de gemeente, inclusief Lint Oostend, een nieuw bestemmingsplan vaststellen. Dit bestemmingsplan is kaderstellend voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten. Daarnaast zijn significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten. Daarom wordt voor de besluitvorming over het bestemmingsplan een Plan-MER opgesteld. Bevoegd gezag voor deze procedure is de gemeenteraad van Oosterhout.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER². Het MER leest prettig en is overzichtelijk en voorzien van goed kaartmateriaal. **De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER echter een aantal tekortkomingen.** Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- In de huidige situatie wordt de kritische depositiewaarde in Natura 2000-gebieden in de omgeving al overschreden. Met maximale invulling van het bestemmingsplan neemt de stikstofdepositie fors toe. In het MER worden maatregelen beschreven om extra depositie uit te sluiten, die op zichzelf effectief kunnen zijn, maar niet altijd realistisch; niet voor alle bedrijven zijn namelijk emissiebeperkende maatregelen mogelijk of beschikbaar.
- Het MER bevat onvoldoende informatie over huidige en toekomstige knelpunten voor geurhinder.
- De stikstofdepositieberekeningen zijn voor de maximale invulling van het plan gemaakt. Het is niet duidelijk op basis waarvan de effecten op bijvoorbeeld verkeer en landschap zijn bepaald. Naar oordeel van de Commissie zijn daardoor mogelijk de effecten van het voornemen bij maximale invulling onderschat.
- Voor twee planonderdelen zijn effecten in tabellen correct weergegeven, maar in de tekst van het MER onderschat: de effecten van de uitbreiding van glastuinbouw en de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en daarin in te gaan op bovenstaande punten en pas daarna een besluit te nemen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en in hoofdstuk 3 geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

² Op 28 januari 2014 heeft de Commissie een bezoek gebracht aan het plangebied. In het gesprek kwamen een aantal vragen naar voren. Deze heeft het bevoegd gezag beantwoord in een notitie van 5 februari 2014. Deze notitie heeft de Commissie ook betrokken bij de toetsing. De Commissie adviseert deze notitie openbaar te maken, bijvoorbeeld in de volgende stap van de besluitvorming.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Dieraantallen en maatregelen

Het bestemmingsplan maakt uitbreiding van het bouwvlak van veehouderijen mogelijk, zodat op deze bouwvlakken meer dieren kunnen worden gehouden. Uit het MER blijkt dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bij een maximale invulling van het bestemmingsplan sterk toeneemt.³ Omdat in de huidige situatie de kritische depositiewaarde voor deze gebieden al wordt overschreden, leidt elke toename tot significante gevolgen. Op bladzijde 148 en 149 in het MER worden emissiearme stalsystemen beschreven die er op zichzelf voor kunnen zorgen dat bij een uitbreiding van het aantal dieren de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Voor deze diercategorieën wordt hier inderdaad aangetoond dat voldoende maatregelen beschikbaar zijn (zie hierover ook §3.1).

Voor andere diercategorieën (bijvoorbeeld jongvee bij de melkrundveehouderijen en paarden) zijn echter geen emissiearme stalsystemen beschikbaar. Het MER maakt daarom niet duidelijk welk aandeel van de veestapel deze diercategorieën momenteel, en na eventuele uitbreiding, uitmaken. Daarnaast zijn er in het plangebied moderne stallen aanwezig die al (extra) emissiearm zijn, waardoor de mogelijkheden voor 'intern salderen' zeer beperkt zijn.⁴ Informatie over de stalsystemen die op dit moment in het plangebied worden toegepast is niet opgenomen in het MER of in de Passende beoordeling.

Nu deze informatie ontbreekt is onduidelijk in hoeverre uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder toename van depositie op Natura 2000-gebieden. Daardoor is onduidelijk of het voornemen met voorwaardelijke bepalingen en de voorgestelde maatregelen uitvoerbaar is.

De Commissie adviseert voor alle veehouderijen in beeld te brengen of en zo ja welke emissiebeperkende maatregelen (nog) beschikbaar zijn. Geef op basis van die informatie aan hoeveel uitbreiding van veehouderijen mogelijk is zonder dat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden toeneemt.

³ Er is in het MER gekozen om alleen de Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 kilometer te beschouwen. Dit wil echter niet zeggen dat in bij maximale invulling van het plan geen effecten zijn op verder weg gelegen gebieden. Het is echter wel aannemelijk dat met bronmaatregelen die effectief zijn voor gebieden binnen 10 kilometer, ook effecten op verder weg gelegen gebieden kunnen worden uitgesloten.

⁴ Als er een oude stal is kan deze worden vervangen, of er kunnen emissiebeperkende voorzieningen worden aangebracht, zodat het huidige aantal dieren minder stikstofemissie veroorzaakt. Deze emissie-afname kan dan gebruikt worden voor de emissie van nieuwe dieren.

2.2 Relatie MER – Bestemmingsplan

In het MER wordt gesteld dat er een bepaling is opgenomen in de bestemmingsplanregels die moet voorkomen dat **stikstofdepositie** toeneemt. De Commissie constateert echter dat in het bestemmingplan zelf een andere formulering van deze bepaling is opgenomen: “(...)de **toename van stikstofdepositie niet mag leiden tot significante effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden**”. Dit laat toe dat de depositie wel mag toenemen, mits dit in die gebieden niet leidt tot effecten op habitattypen en soorten. Doordat deze formuleringen niet overeenkomen, is het MER niet in overeenstemming met het ontwerpbestemmingsplan.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming de formulering van de bepalingen in het MER af te stemmen met die in het bestemmingsplan.⁵

Of er maatregelen beschikbaar zijn die **op planniveau** significante effecten **na toename** van stikstofdepositie kunnen voorkomen, wordt in het MER niet aannemelijk gemaakt. De Commissie wijst erop dat op planniveau al aangetoond moet zijn dat geen aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan optreden, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

2.3 Geur

In het MER is het aspect geurhinder zeer summier beoordeeld. Er wordt verwezen naar het in 2008 verschenen rapport “Quickscan toepassen Wet geurhinder en veehouderij in de Gemeente Oosterhout”. Dit rapport geeft een goed beeld van de **destijds** bestaande knelpunten en de maximale cumulatieve geurbelasting indien alle intensieve veehouderijen zouden uitbreiden tot de maximale voorgrondbelasting. Uit het rapport blijkt dat er in 2007 in Oosterhout 61 intensieve veehouderijen waren. Nu, in 2014, zijn er volgens het MER nog 24 intensieve veehouderijen. Ook zijn er intussen nieuwe woongebieden ontwikkeld of bestemd. De Quick-scan is naar oordeel van de Commissie onvoldoende actueel om de mogelijke geurhinder vanwege het nu voorliggende bestemmingsplan te kunnen beoordelen.

De Commissie adviseert het MER voorafgaand aan de besluitvorming aan te vullen met actuele informatie over geurhinder. Breng mogelijke knelpunten in beeld die kunnen ontstaan bij maximale invulling van het plan. Het gaat daarbij om de (cumulatieve) geurbelasting op geurgevoelige objecten in het studiegebied (bestaand en nog te bouwen, zowel binnen als buiten het plangebied). Ga daarnaast in op mogelijke mitigerende maatregelen.

2.4 Maximale invulling bestemmingsplan

De toename van dieren aantallen bij maximale invulling van het bestemmingsplan is zeer groot (er wordt ruimte geboden aan zeven maal zoveel varkens als op dit moment in het gebied worden gehouden volgens CBS-cijfers). Hoe deze grote toename doorwerkt in de effectbepa-

⁵ Nota bene: de Commissie adviseert niet over de juridische houdbaarheid van maatregelen en/of bepalingen zelf.

lingen wordt niet onderbouwd in het MER. Dit geldt met name voor de aspecten verkeer, luchtkwaliteit, gezondheid, landschap en flora en fauna. De effectbepalingen voor deze aspecten lijken uitgewerkt op basis van een realistisch alternatief/scenario. Er is in het MER echter alleen een worst-case alternatief opgenomen. Mogelijk zijn effecten dus onderschat voor een maximale invulling van het plan.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de milieugevolgen van maximale invulling van het plan in beeld te brengen voor verkeer, luchtkwaliteit, landschap en flora en fauna.

2.5 Eenduidigheid tekst en effectbepalingen/berekeningen MER

Uitbreidingen intensieve veehouderijen

In het MER wordt gesuggereerd dat intensieve veehouderijen geen mogelijkheid krijgen om uit te breiden (pagina 94). Dit is naar oordeel van de Commissie niet juist omdat nog niet ingevulde bouwvlakken uit het vigerende bestemmingsplan opnieuw worden vastgelegd en in de verwevingsgebieden bedrijven wel degelijk kunnen uitbreiden. Bij de bepaling van de milieueffecten is wel rekening gehouden met uitbreiding van de bestaande intensieve veehouderijen.

De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen en uitgevoerde berekeningen in het MER.

Glastuinbouw

De landschappelijke effecten van de uitbreiding van het doorgroeigebied glastuinbouw en de solitaire bedrijven zijn naar oordeel van de Commissie onderschat in de tekst van het MER (pagina 120). In de effecttabellen zijn de effecten wel goed opgenomen.

De Commissie adviseert het MER op dit punt aan te passen zodat de tekst overeenkomt met de effecttabellen.

3. Overige opmerkingen

Onderstaande aandachtspunten hebben betrekking op onderdelen, die naar oordeel van de Commissie onvoldoende waren uitgewerkt in het MER en essentieel zijn voor de besluitvorming. Dankzij de toelichting van 5 februari 2014 is nu wel voldoende informatie beschikbaar.

- De Commissie adviseert om de toelichting van 5 februari 2014 bij de stukken ter inzage te leggen, bijvoorbeeld in de volgende openbare stap van de besluitvorming.

3.1 Informatie dieren aantallen en emissieberekeningen

In bijlage 2 van de Passende beoordeling zijn de uitgangspunten van het verspreidingsmodel voor ammoniak beschreven. Wat ontbreekt in het MER of de Passende beoordeling is een overzicht van het aantal, het type en de omvang van veehouderijen; hieruit zou kunnen worden opgemaakt of de maximale invulling (met alleen koeien en vleesvarkens) representatief is. De toelichting van 5 februari 2014 geeft echter inzicht in het totaal aantal en de soorten dieren binnen Oosterhout. Ook wordt het aantal feitelijk gehouden dieren in 2012/2013 aangegeven en is de daarbij behorende stikstofemissie berekend. De emissieberekeningen zijn daarmee voldoende transparant en navolgbaar.

3.2 Mitigerende maatregelen flora en fauna

Het MER gaat beperkt in op flora en fauna.⁶ In de toelichting van 5 februari 2014 wordt een veel concretere invulling gegeven (deze invulling heeft ten grondslag gelegen aan hetgeen is opgenomen in het MER). De relevante soorten/soortgroepen zijn hierin opgenomen, en ondersteund met gegevens en kaartbeelden. Mogelijke mitigerende maatregelen worden ook goed benoemd. De maximale effecten op flora en fauna bij maximale invulling van het plan zijn mogelijk niet beschreven (zie hiervoor §2.4 van dit advies).

⁶ Zie ook de zienswijze van Dierenpension Teraalst en de Milieuvereniging Oosterhout waarin hiervoor aandacht wordt gevraagd.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Oosterhout

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Oosterhout

Besluit: vaststellen of wijzigen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14 en D14

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: vaststellen van een bestemmingsplan buitengebied

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 15 januari 2014

ter inzage legging MER: 16 januari tot en met 27 februari 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 21 januari 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 20 maart 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. G. Garbry

drs. R.J.M. Kleijberg

drs. R.A.M. van Woerden

ir. J. van der Vlist (voorzitter)

drs. W. Smal (werkgroepsecretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie. Zie voor meer in-

formatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

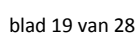
- Milieueffectrapport Buitengebied Oosterhout (incl. Lint Oosteind) 2013, 9 januari 2014;
- Passende Beoordeling Buitengebied Oosterhout (incl. Lint Oosteind) 2013, 9 januari 2014;
- Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Oosterhout, gemeente Oosterhout, 1 juni 2012;
- Quick-scan geurhinder Oosterhout, SRE Milieudienst, 22 januari 2008;
- Visie ontwikkeling glastuinbouw in doorgroeigebied Oosteind, 17 juni 2011;
- Quickscan toepassen Wet geurhinder en veehouderij in de gemeente Oosterhout (dig.) Rapport van een onderzoek naar de doorwerking van de normen voor de geurbelasting, 14 januari 2007;
- Memo Toelichtende informatie naar aanleiding van vragen van de commissie m.e.r. tijdens locatiebezoek 28 januari 2014, nummer 260317-M, Antea Groep/Gemeente Oosterhout, 5 februari 2014.

De Commissie heeft kennis genomen van 2 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 4 maart van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

ISBN: 978-90-421-3924-4

W www.commissiener.nl

Bijlage 2 Aanvullend toelichtende informatie verstrekt aan de Commissie m.e.r. in het kader van het toetsingstraject

nummer 260317-M
 datum 5 februari 2014
 aan mevr. W. Smals
 van Bastian van Dijck
 namens Frans Versteegh
 Dennis van Dongen
 Roelof Jansen

Commissie m.e.r.
 Antea Group
 Gemeente Oosterhout

kopie
 project 260317 plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Oosterhout 2013 (incl. Lint Oosteind)
 projectnummer 260317
 betreft Toelichtende informatie naar aanleiding van vragen van de commissie m.e.r. tijdens locatiebezoek 28 januari 2014

Wat is het huidige aantal nge's? En wat is het aantal dieren bij maximale invulling van het plan?

- Huidig aantal NGE's (vergund): 10.800
- Aantal dieren (feitelijk, vergund, maximaal)

CBS omschrijving	CBS 2012	CBS inclusief 10% functionele leegstand	web-bvb juli 2013	Maximaal
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	3819	4200,9	5401	13600
Jongvee voor de melkveehouderij	3079	3386,9	4353	9520
Zoogkoeien	163	179,3	413	
Vleesvee	355	390,5	565	
Totaal rundvee	7416	8157	10732	23120
Biggen	9665	10631,5	12421	
Fokvarkens	1566	1722,6	3339	
Vleesvarkens	8831	9714,1	13417	
Dekberen	0	0	73	
Totaal varkens	20062	22068	29250	152703 (1)
Leghennen, ouderdieren van leghennen	0	0	30035*	(1)
Vleeskuikens, ouderdieren van vleeskuikens	85202	93722,2	52900	(1)
Konijnen	3531	3884,1	6192	(1)
Paarden en pony's	464	510,4	650	500
Schapen	0	0	25	0
Geiten	1292	1421,2	1374	(1)

(1) In de maximale situatie is er modelmatig vanuit gegaan dat alle IV bedrijven (varkens, kippen, konijnen, geiten) omschakelen naar varkens (worst-case stikstofemissie). Het totaal getal voor varkens is daarmee niet representatief voor de andere effecten (bv verkeer, luchtkwaliteit)

- Stikstofemissie (x 1000 mol/ha/jr, feitelijk, vergund, maximaal

	Feitelijk	Vergund	Maximaal
totale stikstofemissie (x 1000 mol/ha/jr (1) (1) 150 bedrijven	125	161	544

Hoe verhoudt zich voor glas de uitbreidingsruimte tot de huidige situatie?

- Huidig oppervlakte glas (netto ha staand glas): 29,6 ha
- Oppervlak glas (netto ha staand glas) in maximaal scenario: 56 ha
- 15 bedrijven: 9 in doorgroeigebied Oosteind, 6 solitaire: 2 in Dorst, 1 in Den Hout, 3 in Oosteind)
- Groeimogelijkheid: tot max. 5 ha in doorgroeigebied, tot max 3 ha voor solitaire bedrijven

Doorgroeigebied Glastuinbouw Oosteind en solitaire glastuinbouw bedrijven

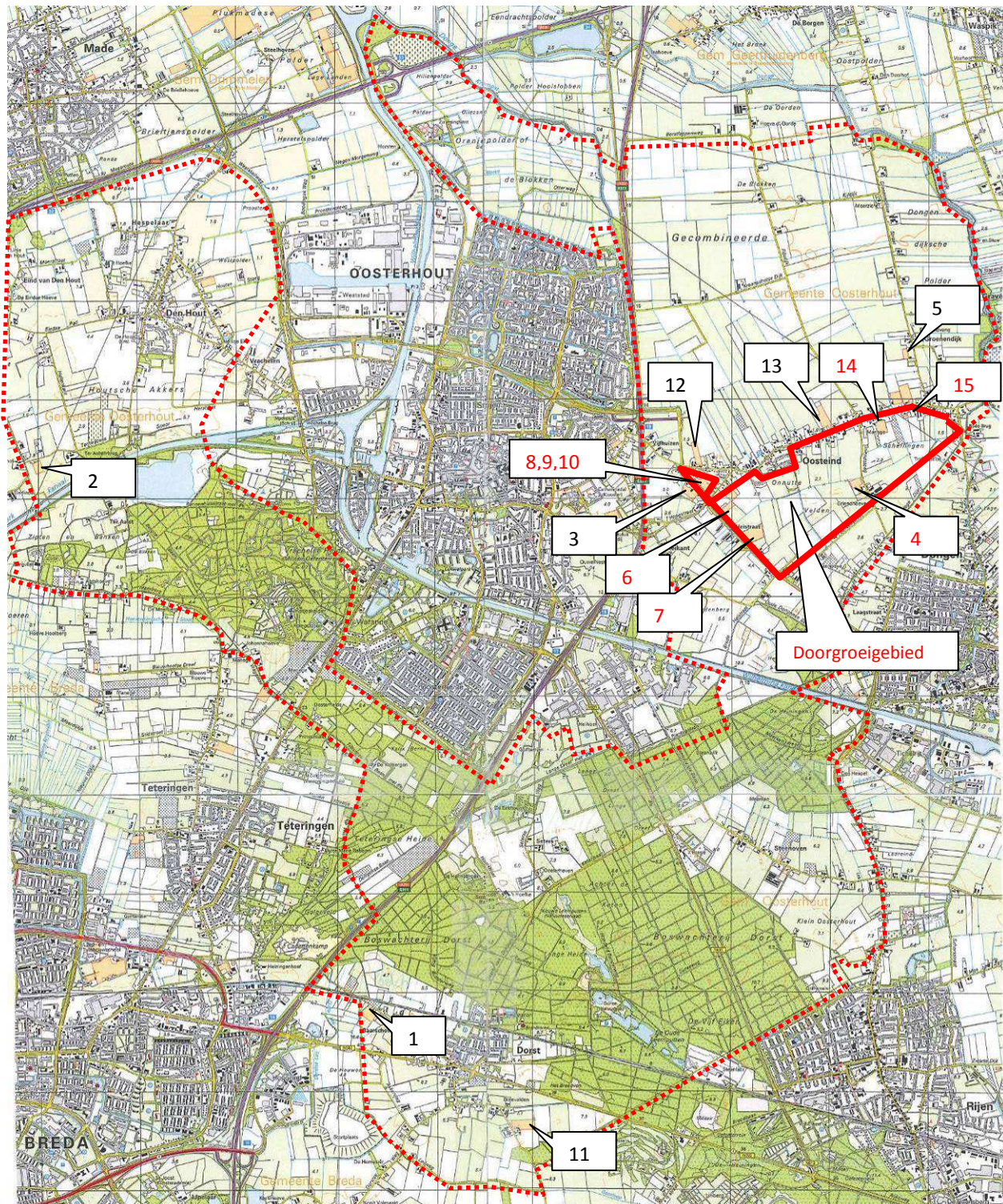
			FEITELIJK	MAXIMAAL	Toename
1	Baarschotsestraat 4	Dorst	1	3	2 solitair
2	Bankenweg 7	Den Hout	1,9	3	1,1 solitair
3	Ekelstraat 10a	Oosteind	1,44	3	1,56 solitair
4	Griendsteeg 20	Oosteind	1,5	5	3,5 doorgroeigebied
5	Groenendijk 29	Oosteind	2	3	1 solitair
6	Heistraat 3	Oosteind	1,6	5	3,4 doorgroeigebied
7	Heistraat 9	Oosteind	3	5	2 doorgroeigebied
8	Hoogstraat 71	Oosteind	1,8	5	3,2 doorgroeigebied
9	Hoogstraat 75	Oosteind	1,2	5	3,8 doorgroeigebied
10	Hoogstraat 100(A)	Oosteind	3	5	2 doorgroeigebied
11	Molenschotseweg 3	Dorst	3	3	0 solitair
12	Provincialeweg 33	Oosteind	1,14	3	1,86 solitair
13	Provincialeweg 129	Oosteind	3	3	0 solitair
14	Provincialeweg 156	Oosteind	2	5	doorgroeigebied
15	Provincialeweg 160	Oosteind	2	(1 bedrijf)	1 doorgroeigebied
			29,6	56	26,42

CBS omschrijving	CBS 2012	CBS inclusief 10% functionele leegstand	web-bvb juli 2013	Bezettingsgraad
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	3819	4200,9	5401	77,8
Jongvee voor de melkveehouderij	3079	3386,9	4353	77,8
Zoogkoeien	163	179,3	413	43,4
Vleesvee	355	390,5	565	69,1
Biggen	9665	10631,5	12421	85,6
Fokvarkens	1566	1722,6	3339	51,6
Vleesvarkens	8831	9714,1	13417	72,4
Dekberen	0	0	73	0,0
Leghennen, ouderdieren van leghennen	0	0	30035*	0,0
Vleeskuikens, ouderdieren van vleeskuikens	85202	93722,2	52900	177,2*
Konijnen	3531	3884,1	6192	62,7
Paarden en pony's	464	510,4	650	78,5
Schapen	0	0	25	0,0
Geiten	1292	1421,2	1374	103,4

* Het is mogelijk dat ten tijde van cbs opname geen legkippen aanwezig waren danwel deze dieren abusievelijk zijn

memonummer:
betreft:

aangemeld als vleeskuikens. Gezien het beperkte aantal dieren is een bezettingsgraad van 100% gehanteerd. Ook voor schapen en dekberen is een bezettingsgraad van 100% aangehouden gezien het beperkte aantal dieren.

Kunt u uitleggen hoe de dieren aantallen/emissies voor de bestaande situatie zijn bepaald? Welke correcties zijn uitgevoerd op de vergunde aantallen/emissies? Is rekening gehouden met illegale situaties (Besluit huisvesting).

Voor de feitelijke situatie zijn de vergunde cijfers uit web-bvb gecorrigeerd aan de hand van de actuele CBS-cijfers (zie onderstaande tabel. Web-bvb is geactualiseerd, waarbij illegale situaties zijn aangepast.

Kunnen we de Quick-scan geurhinder ontvangen?

Als losse bijlage toegevoegd

Waar liggen (intensieve) pluimveebedrijven?

- Schransmandreef 8 Den Hout;
- Houtsesteeg 5 Den Hout (momenteel niet actief);
- Provinciale weg 184.

Klopt aanname van 10% toename agrarisch verkeer wel met maximaal mogelijke toename agrarische bedrijven ?

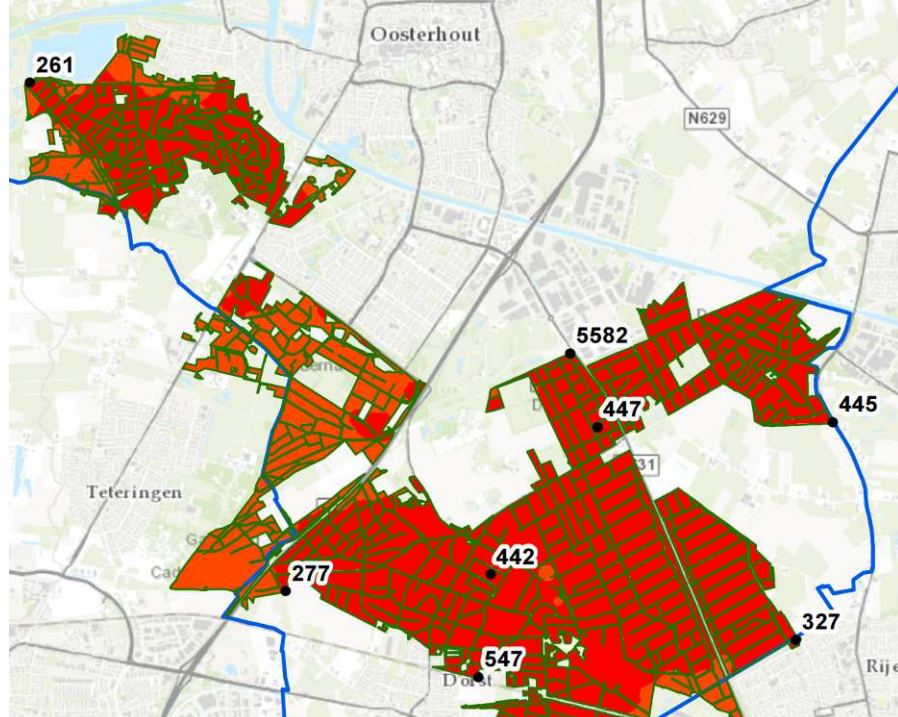
In het MER is niet gezegd dat er 10% toename agrarisch verkeer is. In het MER is gesteld:

"Uitbreiding van agrarische bedrijvigheid kan leiden tot enige toename van verkeersbewegingen, zowel bij de uitbreiding van veehouderij- als van akkerbouwbedrijven. Dit zal op de betreffende ontsluitende wegen leiden tot enkele tientallen verkeersbewegingen per dag extra. De toename ten opzichte van de huidige verkeersintensiteiten zal ordegrrootte enkele tot maximaal 10% bedragen. Gezien de geringe verkeersintensiteiten op de wegen in het buitengebied leidt dit niet tot verkeersknel- en/of aandachtspunten".

Zoals eerder in de memo getoond neemt het aantal stuks rundvee in de maximale situatie met een factor 2,5 a 3 toe. Voor varkens en kippen is dit lastig in te schatten omdat modelmatig is uitgegaan dat alle IV bedrijven omschakelen naar varkens, maar verwacht mag worden dat ook voor deze sectoren de groei een factor 2,5 a 3 is. Gezien de verspreide ligging van de veehouderijen over het buitengebied zijn de aannames ten aanzien van verkeer plausibel. Lokaal kan bij concentratie van bedrijven en een lage huidige verkeersintensiteit de toename (absoluut en relatief) groter zijn.

Wat is / zijn maximale toename stikstofdepositie op EHS./WAV gebieden ?

In onderstaande figuur is op een aantal punten de maximale toename van stikstofdepositie (mol/ha/jaar) aangegeven. De extreme waarde (5582) wordt veroorzaakt door een boerderij (bron) die op de grens van Wav-gebied ligt.

Figuur Maximale stikstofdepositie Wav-gebieden als gevolg van de planbijdrage.

Is er meer info over kritische plan- en diersoorten in relatie tot het effect van uitbreiding van agrarische en recreatieve activiteiten ?

In het buitengebied van Oosterhout komen (beschermde en gevoelige) soorten voor die kenmerkend zijn voor het agrarische landschap. Enkele soorten behorende tot deze groep zijn de steenuil, boerenwaluw en vleermuizen. Door de voorgenomen ontwikkelingen en activiteiten (zoals recreatieve activiteiten, uitbreiding bouwvlakken en een intensivering van glastuinbouwbedrijven) kunnen effecten op deze soorten op voorhand niet worden uitgesloten. Echter door het tijdig nemen van passende maatregelen worden negatieve effecten voorkomen of beperkt en komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

Vogels; Steenuil, huismus en boerenwaluw

Van de steenuil is bekend dat de soort een aantal territoria heeft in het buitengebied van Oosterhout (zie figuur 1; Brabants Landschap en Waarneming.nl). Het nest en foerageergebied zijn jaarrond beschermd. Door de uitbreiding van agrarische bedrijven kan het leefgebied van de soort worden aangetast of de kwaliteit ervan afnemen.

Nestplaatsen en foerageergebied kunnen worden aangetast door de agrarische activiteiten (zoals nieuwbouw en/of sloop). Bij aanpassingen aan boerderijen en de directe omgeving dient dan ook voldoende aandacht aan deze (en overige) vogels met jaarrond beschermde nesten besteed te worden.

De huismus is een tweede voorbeeld van een soort (eveneens met een jaarrond beschermd nest) die veel voorkomt op en rond boerderijen. De boerenwaluw is tevens een kenmerkende soort voor het agrarische gebied. De soort prefereert boerderijen met vee waarbij (open) stallen de voorkeur hebben. De aantallen van de boerenwaluw gaan de laatste jaren hard achteruit en de soort is opgenomen op de Rode Lijst. In het buitengebied van Oosterhout is de soort naar verwachting verspreid aanwezig. Zo is in figuur 2 weergegeven waar de boerenwaluw in de laatste zes jaar is waargenomen.

Ondanks de verwachte aanwezigheid van de bovengenoemde kritische soorten leidt de uitvoering van beoogde agrarische activiteiten naar verwachting niet tot negatieve effecten of de aanwezige natuurwaarden, mits op voorhand voldoende maatregelen worden genomen om te mitigeren/ compenseren. Gezien de ligging van de beoogde ontwikkelingen en activiteiten in het buitengebied van Oosterhout zijn passende mitigerende maatregelen te nemen om (negatieve) effecten op soorten op voorhand te voorkomen. In de omgeving is voldoende alternatieve ruimte aanwezig en er zijn hier en op locatie naar verwachting voldoende mogelijkheden om maatregelen te realiseren waardoor de gunstige staat van instandhouding van de soorten door de beoogde activiteiten geenszins in het geding komt. Voorbeelden van mitigerende maatregelen zijn het landschappelijk opwaarderen van de leefomgeving en/of het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Door deze uitvoerbaarheid van maatregelen kan een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet verleend worden. De Flora- en faunawet vormt daarbij geen risico voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Vleermuizen

De uitbreiding van agrarische bedrijven en het mogelijk maken van recreatieve ontwikkelingen kan het leefgebied (foerageergebied, vliegroue en/of verblijfplaatsen) van vleermuizen aantasten. In het buitengebied van Oosterhout komen verschillen soorten vleermuizen verspreid over het gebied voor zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis (waarneming.nl). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet alsook essentiële elementen in hun leefgebied (als foerageergebied en vliegroutes). Men dient bij aanpassingen van boerderijen (uitbreiding, nieuwbouw) alert te zijn op eventuele aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen (zoals de gebouwbewonende soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger). Ook bij uitbreidingen waarbij bomen gerooid moeten worden en/of waar lichtverstrooiing op lijnvormige structuren plaatsvinden, dient rekening gehouden te worden met vleermuizen. Zo zijn vleermuizen een extra aandachtspunt bij het bosgebied en de golfbaan rondom Bergvliet waar het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen (waaronder een kleine kolonie watervleermuizen) bekend is (waarneming.nl). Op de locatie Bergvlietse Bossen, Salesdreef is een ontwikkeling voorzien, maar deze maakt vooralsnog geen onderdeel uit van het bestemmingsplan.

De uitvoering van beoogde agrarische/recreatieve activiteiten zal niet leiden tot grote negatieve effecten op de aanwezige vleermuizen of hun leefgebied, mits er op voorhand voldoende maatregelen worden genomen om de

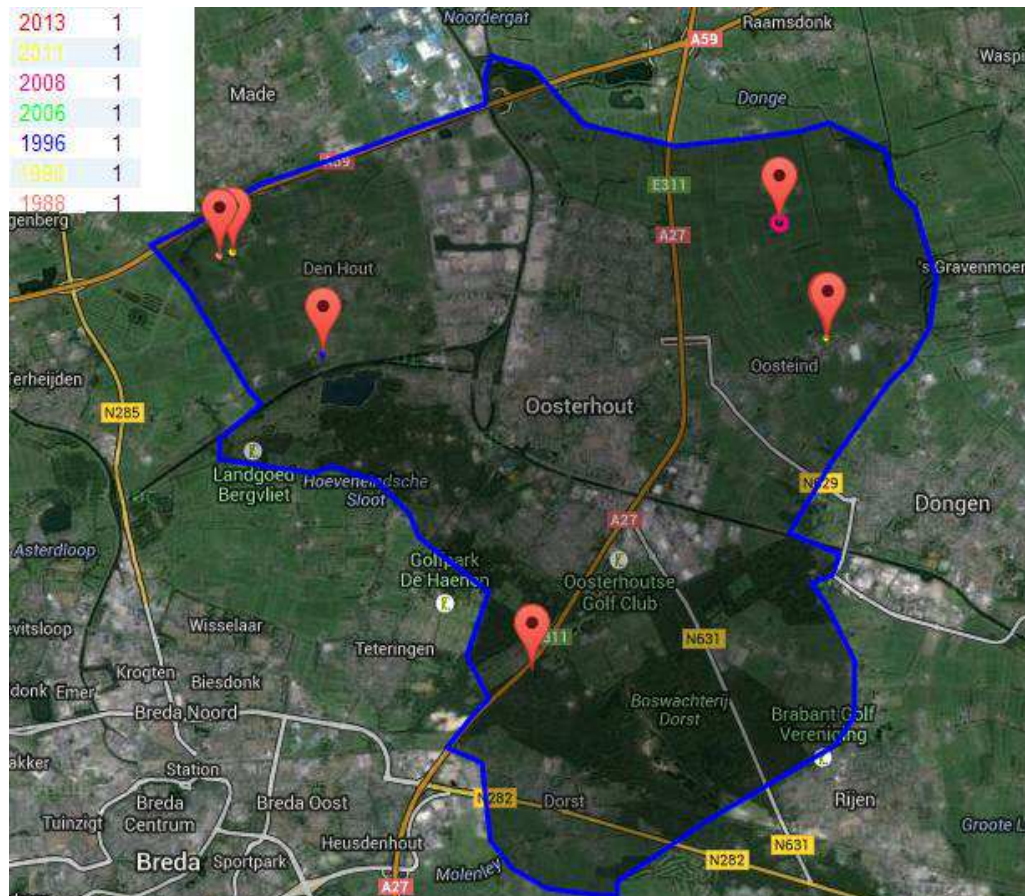
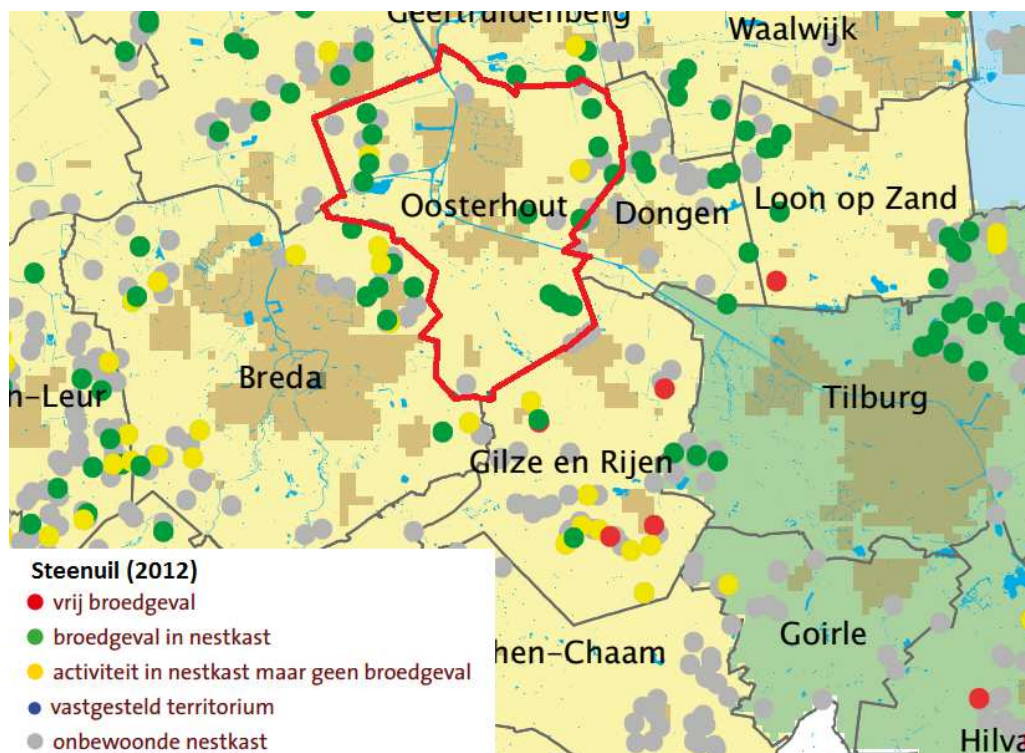
eventuele negatieve effecten te voorkomen of te mitigeren. Voor vleermuizen geldt dat deze maatregelen goed zijn te integreren in de eventuele nieuwe situatie of aanpassingen aan de situatie kunnen plaatsvinden zodat effecten teniet gedaan kunnen worden (bijvoorbeeld door het afschermen van lichtbronnen of het plaatsen van bomensingels).

Overige soortgroepen

Overige (beschermd) soorten (anders dan vogels en vleermuizen) kunnen ook in het buitengebied worden verwacht. Effecten op amfibieën en vissen kunnen gemitigeerd worden door het realiseren van nieuwe waterpartijen en het zorgvuldig werken.

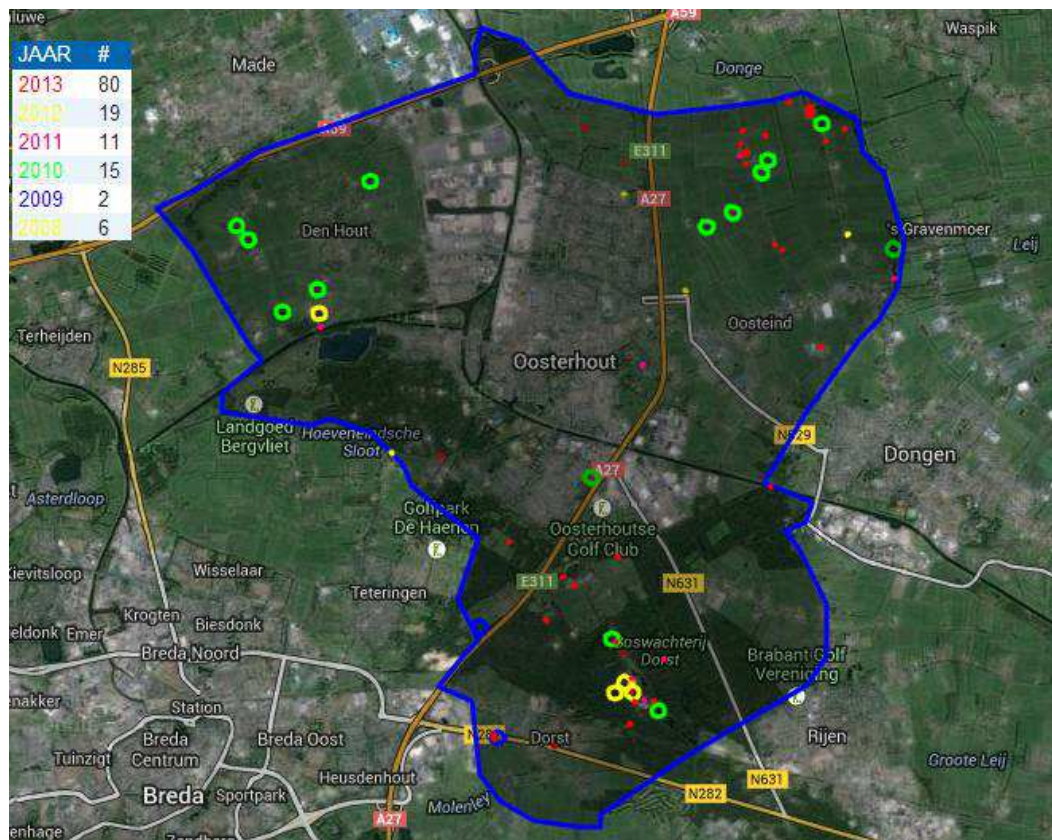
Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat in het buitengebied van Oosterhout kwetsbare soorten aanwezig zijn die mogelijk negatieve effecten kunnen ondervinden van de activiteiten (zoals agrarische of recreatieve activiteiten) die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan. Gezien de verspreiding van de activiteiten en de kwetsbare soorten in het buitengebied kunnen middels tijdig getroffen maatregelen negatieve effecten voorkomen worden en kan de gunstige staat van instandhouding worden gewaarborgd. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is een zorgvuldige planning en uitvoering van de werkzaamheden. Ook kan een kwaliteitsimpuls aan het leefgebied bijdragen aan een robuustere leefomgeving zodat het aantal uitwijkmogelijkheden voor verblijfplaatsen of alternatieve foerageergebieden en vliegroutes toeneemt. Ook kan er vervangende nestgelegenheid/verblijfplaatsen worden aangeboden. De Flora- en faunawet staat de uitvoering van het bestemmingsplan ten aanzien van de agrarische bedrijven niet in de weg.

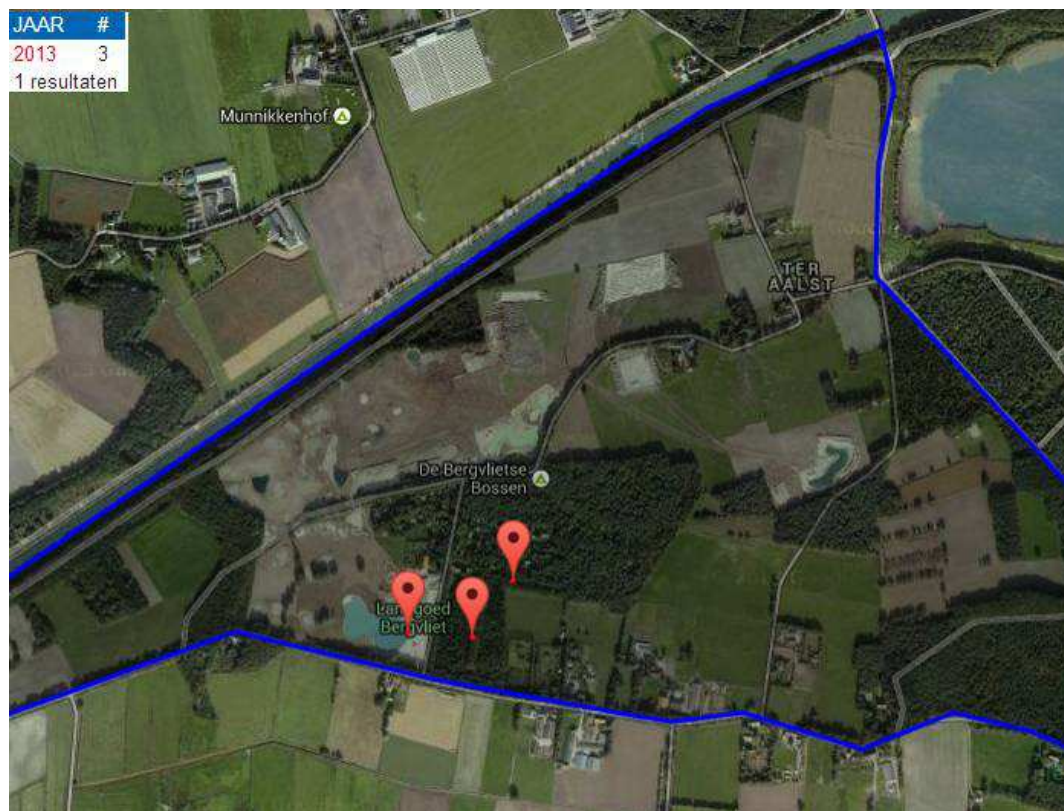

Figuur 1. Waargenomen steenuilactiviteiten. Boven waargenomen activiteiten in 2012 (Brabants Landschap, 2013) en onder over de jaren verspreid (waarneming.nl).

memonummer:
betreft:

Figuur 2. Waarnemingen van de boerenzwaluw in het buitengebied van Oosterhout (waarneming.nl).

Figuur 3. Voorkomen Watervleermuis rondom de Bergvlietse Bossen (waarneming.nl).